

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Zdrowia

KPZ-4101-01-02/2011
P/11/091

Warszawa, dnia 13 marca 2012 r.

Pan
Wiktor Sankiewicz
Dyrektor Oddziału Regionalnego
Kasy Rolniczego Ubezpieczenia
Społecznego w Warszawie

Szanowny Panie Dyrektore!

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia, skontrolowała Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Warszawie (zwany dalej Oddziałem) w zakresie funkcjonowania systemu rolniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego w okresie 2008 r. – I p. 2011.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych uchybień, funkcjonowanie Oddziału w kontrolowanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi i oceny cząstkowe.

1. Nie stwierdzono nieprawidłowości w prowadzonej przez Oddział weryfikacji uprawnień do korzystania z ubezpieczenia emerytalno-rentowego rolników. Weryfikację tę przeprowadzano na podstawie przedkładanej przez zainteresowanych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) dokumentacji oraz w oparciu o wyniki wizytacji gospodarstw prowadzonych w związku z dochodzeniem zaległości w uiszczaniu składek. Kontrolowano także czy spełniane są warunki uprawniające rolników lub domowników do prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w ramach kontynuowanego w KRUS ubezpieczenia.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

2. NIK skontrolowała 23 przypadki, w których mogło wystąpić niezgodne z prawem łączenie ubezpieczenia społecznego w KRUS i Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)², stwierdzając, że w 5 przypadkach Oddział nie wywiązał się z obowiązku wyłączenia osób z ubezpieczenia zdrowotnego, pomimo wcześniejszego wyłączenia ich z ubezpieczenia społecznego. Dokonano tego dopiero w trakcie kontroli. Przyczyną tych uchybień było nieprzekazanie stosownych informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Oddziału. W 2 przypadkach nie miało to wpływu na wysokość naliczonych składek ubezpieczenia zdrowotnego, ponieważ ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegali współmałżonkowie. W 3 przypadkach kwota nadpłaconej składki zdrowotnej wynosiła łącznie 14.771 zł. W ocenie NIK, przyczyną tej nieprawidłowości był brak przekazywania informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Oddziału. Ponadto, nie wyłączono z ubezpieczenia zdrowotnego kolejnych 3 osób, ubezpieczonych na własny wniosek, które nie wywiązały się z obowiązku poinformowania Oddziału zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników³, że opłacają składki zdrowotne z innego tytułu.⁴
3. W latach 2009-2010 o 2,7% zmniejszyła się średnioroczna liczba obsługiwanych przez Oddział osób, w tym świadczeniobiorców emerytalno-rentowych o 3,4%. (z 214.978 do 207.592), a ubezpieczonych o 1,9% (z 222.186 do 217.966). Koszty działalności Oddziału zmniejszyły się w tym czasie o 1,9% z 70.309,7 tys. zł do 68.966,5 tys. zł. Średni roczny koszt jednej obsługiwanej osoby zwiększył się ze 160,8 zł do 162,1 zł, czyli poniżej wzrostu inflacji.
4. W 2010 r. przeciętne zatrudnienie w Oddziale wyniosło 854,78 etatu i nie przekraczało limitu ustalonego przez Prezesa KRUS. Zatrudnienie w stosunku do roku 2009 zmniejszyło się o 3,3%, czyli o 0,6 punktu procentowego więcej niż liczba obsługiwanych osób.
5. Stwierdzono zróżnicowany poziom kosztów wykonywania przez pracowników podobnych zadań. NIK porównał za 2010 r., w Oddziale i placówkach terenowych (PT) wykonujących rozszerzony zakres działalności, średnie wynagrodzenie ze wskaźnikiem obciążenia zadaniami⁵ w komórkach ubezpieczeń i świadczeń. Największe różnice stwierdzono:
  - w komórkach ds. świadczeń - pomiędzy PT w Płocku i PT w Radomiu, gdzie średni koszt wynagrodzenia na świadczeniobiorcę był o 31% wyższy,
  - w komórkach ds. ubezpieczeń – pomiędzy PT w Radomiu, a Oddziałem, gdzie średni koszt wynagrodzenia na ubezpieczonego był o 87% wyższy. Różnicę tą częściowo usprawiedliwiają wykonywane przez pracowników Oddziału zadania koordynacyjne na rzecz pozostałych jednostek i stosowanie w Warszawie wyższych wynagrodzeń.

Zdaniem NIK różnice te wymagają przeanalizowania obciążenia pracą osób zatrudnionych w komórkach ubezpieczeń i świadczeń Oddziału i podjęcie stosownych działań organizacyjnych. Według złożonych wyjaśnień, w 2011 r. różnice obciążenia mają ulec zmniejszeniu, wskutek kontynuowania restrukturyzacji zatrudnienia.

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe uwagi i opinie, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań zmierzających do prawidłowego i terminowego przekazywania informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Oddziału.
2. Kontynuowanie działań restrukturyzacyjnych prowadzących do równomiernego obciążania pracą zatrudnionych osób.
3. Dokonanie korekty składek nadpłaconych do Narodowego Funduszu Zdrowia.

---

² NIK wytypował tych ubezpieczonych na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia o jednoczesnym wpływie składki zdrowotnej z KRUS i ZUS.

³ Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.) rolnik jest obowiązany (...) informować KRUS o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu.

⁴ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027, ze zm.) w art. 66 ust. 1 pkt 34 stanowi, że obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają (...) rolnicy i ich domownicy, którzy nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników (...), niepodlegający obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie pkt 1-33 i 35.

⁵ Wskaźnik przypadającej na zatrudnionego liczby świadczeniobiorców lub ubezpieczonych skorygowanych według zasad przyjętych w KRUS przy podziale etatów między oddziały regionalne.

***

Zgodnie z treścią art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli zwraca się o przesłanie przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Zdrowia, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

z powierzeniem
DYREKTOR
Departament Zdrowia
[Signature]
Lech Rejnuś